

MAGYAR NYELVI FELADATLAP
a 8. évfolyamosok számára

2015. január 22. 14:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra és a helyesírásra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

3.	Jelentése alapján melyik szó nem illik a sorba? Húzd alá!	a	
		b	
		c	
		d	
4.	Jelöld a tanult aláhúzással a mondatokban az állítmányt, az alanyt és a tárgyat!	a	
		b	
		c	
		d	

a) jámbor — szelíd — béketűrő — megalkuvó — türelmes

b) kitartó — szívós — önző — állhatatos — rendíthetetlen

c) ármánykodik — fondorkodik — acsarkodik — áskálódik — csúfolódik

d) balzsam — gyógyír — zsombék — kence — gyógykenőcs

a) Megtanultunk mondatokat elemezni.

b) Ismét meg fogom látogatni a barátomat.

c) Nem jó farkast emlegetni.

d) Melyik mondatban van a tárgynak tárgya? Írd a mondat betűjelét a pontvonalra!

A megfelelő mondat betűjele: .....

5.	Az alábbi szavak mindegyike 2-2 szófajba is besorolható. Válaszd ki a megfelelőket a felsoroltakból, és írd a szavak mellé!	a	
		b	
		c	
		d	
<p>ige, igekötő, főnév, melléknév, melléknévi igenév, számnév, névmás, névelő, kötőszó</p> <p>a) az: .....</p> <p>b) vagy: .....</p> <p>c) ki: .....</p> <p>d) festett: .....</p>			
6.	Aláhúzással jelöld meg, hogy az egyes sorokban melyik írásmód a helyes!	a	
		b	
		c	
		d	
		e	
		<p>a) Szabolcsal Szabolccsal Szabolcscsal</p> <p>b) Babits-csal Babitssal Babitscsal</p> <p>c) Kodály-lyal Kodállyal Kodályjal</p> <p>d) %-val %-kal %-al</p> <p>e) Beatrixszal Beatrix-szal Beatrixsal</p>	

a	
b	
c	

7. Olvasd el figyelmesen a következő verset, majd válaszolj a kérdésekre!

Lackfi János: Parabola

Parabola, parabola	Parabola, parabola,
antenna,	bankrablók,
nézzünk tévét	lő, fut, robban,
éppen ma!	légből lóg.
Parabola, parabola,	Parabola, parabola,
futballmeccs,	popcsillag,
lassított gól,	rázós ritmus
sípcsont recs!	popsidnak.
Parabola, parabola,	Parabola, parabola,
sminkreklám.	antenna,
Bőröd fittyed?	úrlény caplat
Kend ezt rá!	álmodba!

- a) Milyen televíziós műfajokról, műsortípusokról beszél a vers? Írj még 3 példát!

futballmeccs, ...

.....

- b) Írj egy-egy példát a versből az alábbi költői eszközökre!

halmozás (legalább három különböző elemből álljon): .....

.....

alliteráció (de szóismétlést nem írhatasz): .....

- c) A vers sodró ritmusa és a visszatérő ismétlés milyen tévénézési szokást figuráz ki?

.....

.....

.....

a	
b	

8. a) Az alábbi mondatok nyelvhelyességi szempontból hibásak. Találd meg a hibákat, és **írd le a mondatokat helyesen!**

A) Az új osztálytársat az osztályfőnök mutatta be, aki eddig más iskolába járt.

.....
 .....

B) Az iskolában a tanév során sokféle versenyek voltak.

.....
 .....

- b) A kommunikációról való ismereteid alapján írd be az alábbi táblázat megfelelő rovatába az alábbi kommunikációs helyzetek betűjelét! Minden jelet egyszer kell felhasználnod, és minden téglalapba kerüljön legalább egy betű!

- A) telefonbeszélgetés
 B) operaházi előadás
 C) csetelés az interneten
 D) két barátnő beszélgetése egy cukrászdában
 E) időjárás-jelentés hallgatása a rádióban

	egyirányú	kétirányú
I. közvetlen		
II. közvetett		

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd válaszolj a kérdésekre a szöveg alapján!

Sakk!

A sakk 1500 éves, indiai eredetű táblás játék, jóval korábbi, ismert előzményekkel. Szanszkrit nyelven csaturangának nevezték (a csatur négyet, az anga hadsereget jelent). A legenda szerint az uralkodó gyógyítására szánt és sikeresen alkalmazott játék feltalálója „csak” azt kérte vizsgálatul, hogy a 64 mezőből álló tábla első négyzetére 1, a másodikra 2, a harmadikra 4 és ugyanígy minden továbbira kétszer annyi búzaszemet adjon, mint az előzőre. Az uralkodó örömmel teljesítette volna az első hallásra szerény kérést, de nem tehetette, mert annyi búza nem volt, és azóta sincs a Földön. A 18 446 744 073 709 551 615 búzaszem Magyarország területét majdnem 10 méter vastagon beborítaná!

A játék szabályai a kezdetek óta valamelyest változtak, mint ahogy a sakkfigurák elnevezései is, de a lényeg megmaradt. A világos és a sötét sereg – király, vezér (Nyugat-Európában királynő), elefántok (Nyugaton futók), huszárok, harci szekerek (például a spanyoloknál bástyák) és gyalogosok vagy parasztok – felállnak a tábla két-két szemközti szélső sorára, majd felváltva lépnek, hogy leüssék a másik királyát, de le már nem ütik, mert ha megtehetnék, azt jelenti: legyőzték – a helyzetet a perzsa eredetű matt szó jelöli. Magyarországon – bizonyára azért, mert a játék nem nyugat felől érkezett – megmaradt az eredeti vezér név is annak ellenére, hogy Nyugat-Európában, a mórokat legyőző Kasztíliai Izabella tiszteletére, jó 500 éve királynőre változtatták.

A sakk egyedi táblajáték, sok szempontból hasonlít a többihez, hiszen ebben is két szemben álló fél küzd a győzelemért. Itt a szerencsének nincs szerepe, a játékosok szellemi képessége dönt, mert mindig pontosan látható (a legtöbb táblás játékhoz hasonlóan, de a kártyától eltérően), hol tart a játszma. A szabályok bonyolultak, de nem annyira, hogy akár egy óvodás meg ne tanulhatná.

Aki tud sakkozni, néhány lépést biztosan képes megjegyezni, nem kell a táblára néznie. Aki jól tud sakkozni, rengeteg játszmat ismer: emlékszik a sajátjaira és másokéira, amelyek valamiért felkeltették érdeklődését. A jó sakkozók egyszerre több ellenféllel is tudnak játszani: szimultánoknak; tábla nélkül is képesek követni a játszmákat: vakon játszanak; akár a kettőt egyszerre is teszik: vakszimultánoknak. (A szimultán szó azt jelenti: „egyszerre”.)

Kempelen Farkas 250 évvel ezelőtt sakkozógépet készített. Ezt egy benne elrejtőzött ember működtette, azaz valójában nem a gép sakkozott. A múlt század közepe óta számítógépek is sakkoznak, emberek és egymás ellen is. Az élversenyzők ma már elemzéseiket segítő gépet használnak. A világhálón te is találhatsz sakkprogramokat, gyakorlásra alkalmas gépellenfeleket. Ne feledd: a gép eszköz, nem érez és nem gondolkodik, de arra valóban jó, hogy az embert segítse.

(Hegedűs Gábor nyomán)

a	
b	
c	
d	
e	
f	

a) Mit jelent a játék eredeti elnevezése?

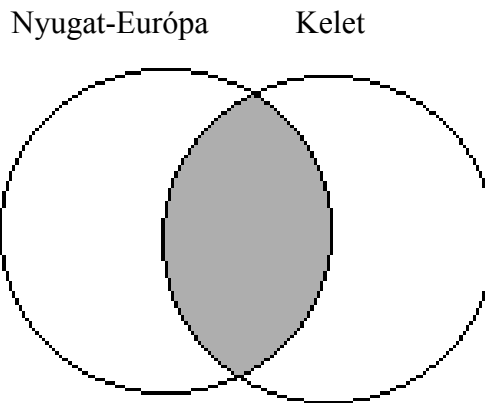
.....

b) Számozással állítsd időrendbe az eseményeket! Kezdd a legkorábbival!

- ___ Kempelen Farkas megalkotja sakkozógépét
 ___ Kasztíliai Izabella legyőzi a mórokat
 ___ a búzaszemes legenda
 ___ sakkozó számítógépek

c) Az egyes sakkfigurákat máshogy nevezik Nyugat-Európában és Keleten. Csoportosítsd a következő elnevezéseket aszerint, hogy hol hogyan nevezik őket! Írd a **számokat** a megfelelő helyre!

1 – király; 2 – vezér; 3 – futó; 4 – harci szekér; 5 – királynő; 6 – elefánt; 7 – bástya

d) Döntsd el, hogy igazak-e vagy hamisak a következő állítások! A helyes választ húzd alá!

- I. A matt szó azt jelenti, hogy valaki leütötte az ellenfél királyát. igaz – hamis
 II. Magyarországon a vezért királynőnek is nevezik. igaz – hamis
 III. Sakktábla nélkül is lehet sakkozni. igaz – hamis

e) Miben hasonlít a sakk a többi táblás játékhoz? Két dolgot említs a szöveg alapján!

.....
 .....

f) Fogalmazd meg a saját szavaiddal, mit jelent a vakszimultánózás! Az eredeti kifejezés szavait nem használhatod!

.....
 .....

